

LIFE-IP AdaptInGR – LIFE17 IPC/GR/000006
Τριήμερο επιμορφωτικό σεμινάριο για την προσαρμογή
της Περιφέρειας Ηπείρου στην κλιματική αλλαγή¹
6-8 Μαΐου 2025, Ιωάννινα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Ημέρα 1^η – 6 Μαΐου

Αίθουσα Περιφερειακού Συμβουλίου, Διοικητήριο, Πλατεία Πύρρου 1

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι: ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Η ενότητα απευθύνεται σε όλους, και ιδιαίτερα σε όσους εμπλέκονται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων (αιρετοί και ανώτερα στελέχη υπηρεσιών) στην Περιφέρεια καθώς και σε υπηρεσίες τοπικής & περιφερειακής αυτοδιοίκησης.

09.15-09.30 Καλωσόρισμα – Χαιρετισμοί

09.30-10.00 Εισαγωγή

Σ. Ντεμίρη, Χημικός Μηχανικός PhD, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR για το Πράσινο Ταμείο

10.00-10.30 Πολιτικές για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Ι. Τσαλακανίδου, Μηχανικός Περιβάλλοντος, Συντονίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR, Τμήμα Κλιματικής Αλλαγής, Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

10.30-11.00 Το μελλοντικό κλίμα στην Ήπειρο

Χ. Γιαννακόπουλος, Διευθυντής Ερευνών, Ινστιτούτο Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
Ι. Καψωμενάκης, Ερευνητής, Κέντρον Ερεύνης της Φυσικής της Ατμόσφαιρας και Κλιματολογίας, Ακαδημία Αθηνών
Γ. Κιτσαρά, PhD, Εξωτερικός συνεργάτης Ινστιτούτου Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
Ι. Λεμέσιος, Εξωτερικός συνεργάτης Ινστιτούτου Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

11.00-11.30 Περιφερειακό Σχέδιο της Περιφέρειας Ηπείρου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Ηπείρου

Α. Βίνη, Μηχανικός Περιβάλλοντος ΔΠΘ (int. Master)

11.30-12.00 Ενσωμάτωση της κλιματικής ανθεκτικότητας στο Σχέδιο Κλιματικής Ουδετερότητας Δ. Ιωαννινών

Θ. Γιωτίτσας, Αντιδήμαρχος Αναπτυξιακού Προγραμματισμού – Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Δήμος Ιωαννινών

12.00-12.30 Διάλειμμα

12.30-13.00 Πρόγραμμα ΗΠΕΙΡΟΣ 2021-2027: Ευκαιρίες χρηματοδότησης έργων και δράσεων – Αξιολόγηση κλιματικής ανθεκτικότητας

Ε. Παπανικολάου, Νομικός, Προϊσταμένη Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ

¹ Για την συμμετοχή στο σεμινάριο απαιτείται ηλεκτρονική προεγγραφή στη [φόρμα εγγραφής](#).

- 13.00-14.00** **Συζήτηση σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης της κλιματικής αλλαγής σε τομεακές πολιτικές της Περιφέρειας Ηπείρου**
- Με την συμμετοχή:
- Π. Γαϊτανίδης, Αντιπεριφερειάρχης για θέματα του τομέα Αγροτικής Οικονομίας, Περιφέρεια Ηπείρου
Β. Γοργόλης, Αντιπεριφερειάρχης για θέματα του τομέα Περιβάλλοντος, Περιφέρεια Ηπείρου
Α. Μαυρογιώργου, Υποψήφια Διδάκτωρ, Μηχανικός Υλικών, Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου
Ε. Εξάρχου, Υποψήφια Διδάκτωρ, MSc Μηχανικός Περιβάλλοντος, Τμήμα Περιβαλλοντικού και Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου, Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας & Αντιπρόεδρος Ένωσης Ξενοδόχων Νομού Ιωαννίνων
Α. Βίνη, Μηχανικός Περιβάλλοντος ΔΠΘ (int. Master)
- Συντονισμός συζήτησης:
Σ. Ντεμίρη, Χημικός Μηχανικός PhD, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR για το Πράσινο Ταμείο & Σ. Αποστολάκη, Περιβαλλοντολόγος PhD, Εξωτερικός Συνεργάτης στο έργο LIFE-IP AdaptInGR, Πράσινο Ταμείο
- 14.00-14.30** **Σχεδιασμός και εφαρμογή πολιτικών για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή: Παραδείγματα εφαρμογής**
- Ι. Τσαλακανίδου, Μηχανικός Περιβάλλοντος, Συντονίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR, Τμήμα Κλιματικής Αλλαγής, Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Ν. Μασίκας, Προϊστάμενος Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας, Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
- 14.30-15.00** **Το έργο LIFE-IP AdaptInGR**
- Κ. Ζουμπουλάκη, Πολιτικός Μηχανικός, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR, Εξωτερική Συνεργάτης, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

15.00 **Κλείσιμο εργασιών της 1^{ης} ημέρας**

Ημέρα 2^η – 7 Μαΐου

Αίθουσα Εκδηλώσεων Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας – Τμήμα Ηπείρου, Αραβαντινού 6-8

ΕΝΟΤΗΤΑ II: ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Η ενότητα απευθύνεται κυρίως σε τεχνικές κι άλλες υπηρεσίες των Δήμων και της Περιφέρειας, καθώς και σε μηχανικούς και μελετητές έργων υποδομών.

09.00-09.30 **Εισαγωγή**

09.30-11.30 **Ασκήσεις για τον έλεγχο της κλιματικής ανθεκτικότητας σε τεχνικά έργα**

- **Ανάλυση τρωτότητας – Εφαρμογή σε τεχνικά έργα**
Σ. Ντεμίρη, Χημικός Μηχανικός PhD, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR για το Πράσινο Ταμείο
Ι. Σέμπος, Χημικός Μηχανικός PhD, Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Γ. Τσέπης, Πολιτικός Μηχανικός, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
- **Εφαρμογή σε ασκήσεις για τεχνικά έργα (με χρήση εργαλείων κλιματικών προβλέψεων)**
Η ενότητα θα διεξαχθεί σε ομάδες με την υποστήριξη εκπροσώπων του έργου LIFE-IP AdaptInGR από Ακαδημία Αθηνών (Ι. Καψωμενάκης), Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (Χ. Γιαννακόπουλος, Γ. Κιτσάρη, Ι. Λεμέσιος), Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (Γ. Τσέπης), Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Α. Κακλίδης), Πράσινο Ταμείο (Σ. Αποστολάκη, Σ. Ντεμίρη), Υπουργείο

Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Κ. Ζουμπουλάκη, Σ. Μανούρη, Θ. Πασχάλη), και της Δ/σης
Τεχνικών Υπηρεσιών Περιφέρειας Ηπείρου (Χ. Δημητρίου, Κ. Ζάννης)

11.30-12.00 Παρουσίαση αποτελεσμάτων άσκησης από συντονιστές ομάδων

12.00-12.30 Διάλειμμα

ΕΝΟΤΗΤΑ III: ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕ ΤΟΜΕΙΣ ΥΨΗΛΗΣ ΕΥΠΑΘΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Η ενότητα απευθύνεται σε στελέχη τεχνικών και άλλων υπηρεσιών των Δήμων και της Περιφέρειας, ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς φορείς και λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη (πχ. εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών)

12.30-12.55 Επιπτώσεις κλιματικής αλλαγής σε έργα υποδομών στην Περιφέρεια Ηπείρου

Γ. Τσίγκρος, Πρόεδρος Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας – Τμήμα Ηπείρου

12.55-13.20 Εδαφική διάβρωση, παράκτια τρωτότητα και κατολισθήσεις στην Περιφέρεια Ηπείρου και οι επιπτώσεις τους λόγω της κλιματικής αλλαγής

Δρ Ν. Δεπούνης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πατρών

13.20-13.45 Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην ύπαιθρο της Ηπείρου

Θ. Κορωνάιος, Γεωπόνος, Πρόεδρος Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας - Παράρτημα Ηπείρου και Νήσων

13.45-14.10 Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην κτηνοτροφία

Η. Τσολιού, Κτηνίατρος, Γενική Γραμματέας Διοικητικού Συμβουλίου Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας

14.10-14.30 Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη βιοποικιλότητα και τις προστατευόμενες περιοχές της Ηπείρου

Α. Χιωτέλλη, Προϊσταμένη Μονάδας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Ηπείρου, Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

14.30-15.00 Ερωτήσεις και απαντήσεις – Συζήτηση για τις κατευθύνσεις προσαρμογής

Με την συμμετοχή όλων των ομιλητών της ενότητας.

Συντονισμός: Σ. Αποστολάκη, Περιβαλλοντολόγος PhD, Εξωτερικός Συνεργάτης στο έργο LIFE-IP AdaptInGR, Πράσινο Ταμείο & Σ. Ντεμίρη, Χημικός Μηχανικός PhD, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR για το Πράσινο Ταμείο

15.00 Κλείσιμο εργασιών της 2^{ης} ημέρας

Ημέρα 3^η – 8 Μαΐου

Αίθουσα Εκδηλώσεων Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας – Τμήμα Ηπείρου, Αραβαντινού 6-8

ΕΝΟΤΗΤΑ IV: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΕ ΟΡΕΙΝΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η ενότητα απευθύνεται σε επαγγελματίες του αγροτικού τομέα (γεωργοί, γεωπόνοι, κτηνοτρόφοι, κτηνίατροι) που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια, υπηρεσίες και φορείς στην Περιφέρεια των οποίων οι αρμοδιότητες σχετίζονται άμεσα με τη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών και δασών καθώς και με θέματα του αγροτικού τομέα (πχ ΔΑΟΚ, Διεύθυνση δασών, δασαρχεία, εκπρόσωποι ΟΦΥΠΕΚΑ και ΓΕΩΤΕΕ, κλπ.), σε ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς φορείς, και φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών.

09.00-09.30 Εισαγωγή

Σ. Ντεμίρη, Χημικός Μηχανικός PhD, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR για το Πράσινο Ταμείο

09.30-10.00 Κλιματικές προβλέψεις και δείκτες στην Περιφέρεια Ηπείρου με έμφαση στο φυσικό περιβάλλον

Χ. Γιαννακόπουλος, Διευθυντής Ερευνών, Ινστιτούτο Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
Ι. Καψωμενάκης, Ερευνητής, Κέντρον Ερεύνης της Φυσικής της Ατμόσφαιρας και Κλιματολογίας, Ακαδημία Αθηνών
Γ. Κιτσαρά, PhD, Εξωτερικός συνεργάτης Ινστιτούτου Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
Ι. Λεμέσιος, Εξωτερικός συνεργάτης Ινστιτούτου Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

10.00-12.00 Συζητήσεις σε θεματικές ομάδες για το φυσικό περιβάλλον (βιοποικιλότητα, δάση) και τον πρωτογενή τομέα

Κατανομή σε θεματικές ομάδες και συζήτηση πάνω στους τρόπους με τους οποίους επηρεάζεται ο κάθε τομέας από την κλιματική αλλαγή και τα μέτρα στα οποία θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στο μέλλον. Η συζήτηση θα γίνει υπό τον συντονισμό του Πράσινου Ταμείου και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

12.00-12.30 Διάλειμμα

12.30-13.00 Παρουσίαση αποτελεσμάτων συζητήσεων

Σ. Αποστολάκη, Περιβαλλοντολόγος PhD, Εξωτερικός Συνεργάτης στο έργο LIFE-IP AdaptInGR, Πράσινο Ταμείο & Σ. Ντεμίρη, Χημικός Μηχανικός PhD, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR για το Πράσινο Ταμείο

13.00-13.30 Δυνατότητες χρηματοδότησης μέτρων προσαρμογής στο Στρατηγικό Σχέδιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής

Σ. Χατζηπαντελή, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

13.30-14.00 Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στις ορεινές περιοχές και φυσικές λύσεις προσαρμογής

Δ. Καλιαμπάκος, Καθηγητής, Σχολή Μεταλλειολόγων – Μεταλλουργών Μηχανικών, Διευθυντής ΜΕΚΔΕ-ΕΜΠ, Συντονιστής ΔΠΜΣ «Περιβάλλον και Ανάπτυξη Ορεινών Περιοχών», Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

14.00-14.30 Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στις παράκτιες περιοχές και φυσικές λύσεις προσαρμογής

Β. Τσουκαλά, Καθηγήτρια, Διευθύντρια Εργαστηρίου Λιμενικών Έργων, Σχολή Πολιτικών Μηχανικών Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

14.30-15.00 Ερωτήσεις και απαντήσεις

Με την συμμετοχή:

Σ. Χατζηπαντελή, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Δ. Καλιαμπάκος, Καθηγητής, Σχολή Μεταλλειολόγων – Μεταλλουργών Μηχανικών, Διευθυντής ΜΕΚΔΕ-ΕΜΠ, Συντονιστής ΔΠΜΣ «Περιβάλλον και Ανάπτυξη Ορεινών Περιοχών», Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Β. Τσουκαλά, Καθηγήτρια, Διευθύντρια Εργαστηρίου Λιμενικών Έργων, Σχολή Πολιτικών Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Α. Χρηστάκη, Αρχιτέκτονας-Πολεοδόμος, Συνεταιρισμός Εργαζομένων Commonsplace

Β. Γοργόλης, Αντιπεριφερειάρχης για θέματα Περιβάλλοντος, Περιφέρεια Ηπείρου

Συντονισμός: Σ. Αποστολάκη, Περιβαλλοντολόγος PhD, Εξωτερικός Συνεργάτης στο έργο LIFE-IP AdaptInGR, Πράσινο Ταμείο & Σ. Ντεμίρη, Χημικός Μηχανικός PhD, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR για το Πράσινο Ταμείο

15.00 Κλείσιμο εργασιών της 3^{ης} ημέρας – Λήξη σεμιναρίου

adaptivgreece

αλλάζουμε κλίμα

Το σεμινάριο πραγματοποιείται στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP AdaptInGR – Boosting the implementation of adaptation policy across Greece (LIFE17 IPC/GR/000006).

Το Τριήμερο Επιμορφωτικό Σεμινάριο για την Προσαρμογή της Περιφέρειας Ηπείρου στην Κλιματική Αλλαγή διοργανώνεται από το Πράσινο Ταμείο και την Περιφέρεια Ηπείρου.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.